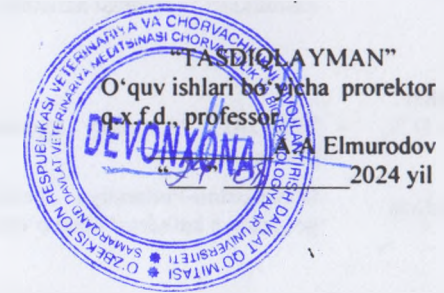

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK
VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60840100-2.09
24 08 2024 yil

YOYVOYI VA MO'YNALI HAYVONLAR KASALLIKLARI

**FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(Sirtqi ta'lim 4-bosqich talabalri uchun)**

Bilim sohasi: 800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya

Ta'lim sohasi: 840000 – Veterinariya

Ta'lim yo'nalishi: 60840100 – Veterinariya meditsinasi (faoliyat turlari bo'yicha)

Samarqand-2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 202_-yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Eshburiyev S.B. - SamDVMCHBU, "Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" kafedrasida dotsenti, veterinariya fanlari doktori.

Qarshiyev U.T. - SamDVMCHBU, "Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" kafedrasida assistenti.

Taqrizchilar:

Vohidova D.S.. - ToshDAU, "Umumiy zootexniya va veterinariya" kafedrasida professori.

Rajamurodova N.Z. - O'zbekiston-Finlandiya pedagogika Instituti biologiya va geografiya kafedrasida katta o'qituvchisi b.f.f.d (Phd)

Fanning ishchi o'quv dasturi – "Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" kafedrasining 202_ yil "____" _____dagi "____" – son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

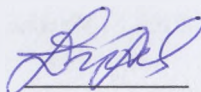
Kafedra mudiri

Mamatova Z.B.

Fanning ishchi o'quv dasturi "Veterinariya profilaktikasi va davolash" fakulteti kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (202_ yil "____" _____dagi "____" – sonli bayonnoma).

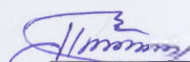
Fakultet kengashi raisi

Davlatov R.B.

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i,
professor v.b.

Ro'ziqulov R.F.

to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.

9. Eshburiyev S.B., Mamatova Z.B., Sattorov J, Qarshiyev U, Azimova D. "Yovvoyi va ekzotik hayvonlar kasalliklari diagnostikasi" fanidan amaliy-laborator mashg'ulotlar. Uslubiy qo'llanma. «Nasimov» XK. Samarqand. 2021. 196-b.
10. Ятусевич А.И., В.С. Прудников, Н.Ф. Карасев, М.Ф. Николаенко. Заразные болезни пушных зверей. Монография. - Витебск: УО ВГАВМ, 2008. - 110 с.

Axborot manbaalari

11. [www. Ziynet.uz](http://www.Ziynet.uz).
12. www.veterinariyameditsinasi.uz
13. www.vetclinika.com
14. www.zooinform.ru

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;
Ijodiy fikrlay olish;
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho:

Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;

2 (qoniqarsiz) baho:

Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

Fan Sillabusi

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik
va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot

Fan shifri: YMHIK2705

Fan nomi: Yovvoyi va mo'ynali hayvonlar kasalliklari

Semestr/yil: 8-semestr/2024-2025 o'quv yili

Kafedra: Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari

Soatlar/kreditlar: 5,0 ECTS (20 soat auditoriya soati, 130 soat mustaqil ta'lim)

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Laboratoriya mashg'uloti	Mustaqil ta'lim	Jami
6	14	-	130	150

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:

Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan

Talablar:

Fan uchun mas'ul kafedra: Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari

Instruktor to'g'risida ma'lumot

Kafedra joylashgan joyi: SamDVMCH BU, 3-o'quv binosi, 357-xona

Telefon: +99890-193-43-81 ish telefoni; mobil: +99897-286-81-61

E.mail. eshburiyev.sobir@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad - "Yovvoyi va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" fanini o'qitishdan maqsad – talabalarga yovvoyi va mo'ynali hayvonlarning yuqumli, yuqumsiz va invazion kasalliklarining kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmi, simptom va sindromlari, tashxis qo'yishda informativ ma'lumot beruvchi belgilarning ahamiyati hamda davolash va oldini olishning zamonaviy usullari bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

II. Fanning vazifasi – yovvoyi va mo'ynali hayvonlarning yuqumli, yuqumsiz va invazion kasalliklarining kelib chiqish sabablari, kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, patologoanatomik o'zgarishlari, laborator diagnostikasi, differensial diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari bo'yicha nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatishdan iborat.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Talaba bilishi kerak:

Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda yuqumli, yuqumsiz, xirurgik va invazion kasalliklarining tarqalishi, iqtisodiy zarari, asosiy sabablari, rivojlanishi, simptom va sindromlari hamda diagnostikasi va differentsial diagnostikasi haqida tasavvurga ega bo'lishi;

- Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda klinik, gematologik tekshirishlar o'tkazish, patologoanatomik tekshirishlar hamda laborator tekshirishlar o'tkazish va olingan natijalar bo'yicha xulosa qilish, kasalliklarni bir-biridan differensiyasiya qilish, diagnoz qo'yish, turli xil dorilarni qo'llash, kasalliklarni oldini olishda guruhli profilaktika o'tkazish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

- Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarning yuqumli, yuqumsiz va invazion kasalliklariga qarshi kurashish, ulardan xo'jalik va aholi punktlarini sog'lomlashtirish hamda ularni butunlay yo'qotish uchun muntazam dezinvaziya, dezakarizasiya, dezinseksiya, deratizasiya kabi tadbirlarni amalga oshirish hamda kasalliklarni o'z vaqtida diagnostika qilish, laborator tekshirishlar o'tkazish *malakalariga ega bo'lishi kerak.*

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, infeksiya, invazion, yuqumsiz kasalliklar bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Yovvoyi va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Yovvoyi va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlari			
№	mavzulari	rejasi	soat
1-modul. Kirish. Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda esherixioz, botulizm virusli gemorragiya va miksomatoz kasalliklari.			
1.	Kirish. Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda esherixioz, botulizm virusli gemorragiya va miksomatoz kasalliklari.	1.1. Esherixioz, botulizm, virusli gemorragiya va miksomatoz kasalliklarining epizootologiyasi, kasallikning manbai va uning tarqalish yo'llari, tarqalishida asosiy rol o'ynaydigan omillarning ahamiyati. 1.2. Oldini olish va qarshi kurashish	2

kurashish chora tadbirlari				
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda nafas tizimi kasalligi diagnostikasi, davolash va oldini olish chora tadbirlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	Fevral 2025	6
14.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda hazm tizimi kasalligi diagnostikasi, davolash va oldini olish chora tadbirlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish		6
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda moddalar almashinuvi buzilishi kasalligi diagnostikasi, klinik belgilari patologoanotomik o'zgarishlar davolash chora tadbirlari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	Fevral 2025	4
15.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda B guruh gipovitaminozlar diagnostikasi, klinik belgilari patologoanotomik o'zgarishlar davolash chora tadbirlari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish		6
Jami:				130

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. Белобороденко Т.А. и др. Болезни экзотических, зоопарковых и диких животных: учебное пособие. Тюмень: ГАУСЗ, 2016 год.
2. Герасимчик В.А. Инфекционные и незаразные болезни пушных зверей и кроликов: учебное пособие / В.А. Герасимчик. – Витебск: ВГАВМ, 2011 год.
3. Salimov X.S., Qambarov A.A., Salimov I.X. "Epizootologiya va infeksiya kasalliklar. Darslik. Lesson Press MCHJ nashriyoti. 2021 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
5. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezigulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish

8.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda burgalashning etiologiyasi, diagnostikasi, davolash hamda oldini olish usullari	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish		2
9.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda asab tizimi kasalliklari diagnostikasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	Fevral 2025	6
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda opistaxoz kasalligi, davolash va oldini olish chora tadbirlari	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish		6
10.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlardan olingan qon zardobidagi umumiy kalsiy va fosfor miqdorini aniqlash va uning diagnostik ahamiyati.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlardan olingan qon zardobidagi glyukoza miqdorini aniqlash va uning diagnostik ahamiyati.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish		2
11.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda quturish kasalligi diagnostikasi klinik belgilari davolash va oldini olish chora tadbirlari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda aueski kasalligi diagnostikasi klinik belgilari davolash va oldini olish chora tadbirlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish		4
12.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda kolibakterioz kasalligi diagnostikasi, klinik belgilari, patologoanaotomik o'zgarishlar davolash va oldini olish chora tadbirlari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda salmonelloz kasalligi diagnostikasi, klinik belgilari, patologoanaotomik o'zgarishlar davolash va oldini olish chora tadbirlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish		2
13.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda psaraptoz kasalligi diagnostikasi, tarqalishi, davolash va qarshi kurashish chora tadbirlari	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda sarkaptoz kasalligi diagnostikasi, tarqalishi, davolash va qarshi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish		2

		chora-tadbirlari. 1.3.Kasalliklarning etiologiyasi, diagnostikasi va differentsial diagnostikasi. simptomlari, patologoanatomik o'zgarishlari, oldini olish va qarshi kurash choralar.	
2-modul. Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda modda almashinuvi buzilishi kasalliklari: (A.D.E.K gipovitaminozlari). Mineral moddalar yetishmovchiligi			
2.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda modda almashinuvi buzilishi kasalliklari: (A.D.E.K gipovitaminozlari). Mineral moddalar yetishmovchiligi	2.1.Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda modda almashinuvi buzilishi kasalliklari. 2.2.A.D.E.K gipovitaminozlarining diagnostikasi va differensial diagnostikasi, davolash va oldini olish.	2
3-modul. Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda demodekoz, otodektoz kasalliklari			
3.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda demodekoz, otodektoz	3.1.Demodekozning tarqalishi, etiologiyasi, kasallik qo'zg'atuvchisining manbai. 3.2.Demodekozning tarqalishi, etiologiyasi, kasallik qo'zg'atuvchisining manbai va davolash. 3.3.Otodektozning tashxisi, davolash va oldini olish chora-tadbirlari. 3.4.Otodektozning tashxisi, davolash va oldini olish chora-tadbirlari.	2
Jami:			6

5.2. "Yovvoyi va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlar			
№	mavzulari	rejasi	soat
1.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda pasterellyoz kasalligiga diagnoz qo'yish, davolash va oldini olish chora tadbirlari.	1.1.Pasterillyoz. Kasallikning kechishi, klinik belgilari. 1.2.Patologoanatomik o'zgarishlar, diagnoz va differensial diagnostikasi. 1.3.Kasallikni davolash va oldini olish.	2
2.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda esherixioz kasalligiga diagnoz qo'yish,	2.1.Esherixioz. Kasallikning kechishi, klinik belgilari. 2.2.Patologoanatomik o'zgarishlar,	2

	davolash va oldini olish chora tadbirlari.	diagnoz va differensial diagnostikasi. 2.3.Kasallikni davolash va oldini olish.	
3.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda o'latga diagnoz qo'yish, davolash va oldini olish chora-tadbirlari	3.1.O'lat. Kasallikning kechishi, klinik belgilari. 3.2.Patologoanatomik o'zgarishlar, diagnoz va differensial diagnostikasi. 3.3.Kasallikni oldini olish va qarshi kurash.	2
4.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda gastroenteritga diagnoz qo'yish, davolash va oldini olish chora-tadbirlari.	4.1.Gastroenterit. Kasallikning kechishi, klinik belgilari. 4.2.Patologoanatomik o'zgarishlar, diagnoz va differensial diagnostikasi. 4.3.Kasallikni davolash, oldini olish va qarshi kurash.	2
5.	Bronxopnevmoniyaga diagnoz qo'yish, davolash va oldini olish chora-tadbirlari	5.1.Bronxopnevmoniya. Kasallikning kechishi, klinik belgilari. 5.2.Patologoanatomik o'zgarishlar, diagnoz va differensial diagnostikasi. 5.3.Kasallikni davolash, oldini olish.	2
6.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda xirurgik kasalliklarni davolash va oldini olish.	6.1.Xirurgik kasalliklar va ularning kechishi, klinik belgilari. 6.2.Kasalliklarda davolash, oldini olish.	2
7.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda koksidiyozga diagnoz qo'yish, davolash va oldini olish chora-tadbirlari	7.1.Koksidiyoz. Kasallikning kechishi, klinik belgilari. 7.2.Patologoanatomik o'zgarishlar, diagnoz va differensial diagnostikasi. 7.3.Kasallikni davolash, oldini olish.	2
Jami:			14

VI. "Yovvoyi va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejai

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Bajarish muddati	Soat
1.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarning anatomo-fiziologik xususiyatlari, tuzilishi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda parvovirusli enterit kasalligining diagnostikasi	Taqdimot tayyorlab individual topshirish		2
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda yuqumli gepatit kasalligining	Adabiyotlardan foydalanib amaliy	Fevral 2025	6

2.	diagnostikasi	topshiriqlarni bajarish		
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda miksomatoz kasalligining diagnostikasi	Referat yozib tayyorlash		
3.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda salmonellyoz kasalligining diagnostikasi	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	Fevral 2025	6
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda nekrobakterioz kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish		6
4.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda listerioz kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda enzotik ensefalomyelit kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish		6
5.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda bruselyoz kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda dermatit kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish		6
6.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda konyuktivit kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda oftob urishi kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish		2
7.	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda zaharlanishlarning diagnostikasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	Fevral 2025	4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda trixomonoz kasalligining diagnostikasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish		4
	Yovvoyi va mo'ynali hayvonlarda alveokokkoz kasalligining diagnostikasi	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	Fevral 2025	6